

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Victor BOICO

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Chiriac Stela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 aprilie 2021, în cauza penală privindu-l pe

PANCO Alexandr Xxxxxx, născut la
xx xxxxxxxx xxxx, originar și domiciliat în s.
Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.11.2020– 28.12.2020;

Instanța de apel: 14.01.2021– 07.04.2021;

Instanța de recurs: 19.05.2021 – 23.06.2021.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Drochia (sediul Rîșcani) din 28 decembrie 2020, Panco Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu obligarea de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

Din contul lui Panco Alexandr s-a încasat în beneficiul statului suma de 128 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat *în fapt* că, Panco Alexandr la data de la 19 septembrie 2020, orele 20:00, aflându-se la domiciliu din localitatea Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx și fiind sub influența băuturilor alcoolice, urmărind scopul comiterii violenței în familie și urmare a certii cu soția sa Xxxxxx Xxxxxx, intenționat a numit-o cu cuvinte obscene, aplicându-i trei lovituri cu

toiajul din lemn peste diferite părți ale corpului, provocându-i conform raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 202027P0286 din 25.09.2020, echimoze pe partea laterală, superioară a articulației umărului stâng, pe partea laterală a coapsei drepte cu elementele de fluctuație, edem pe regiunea occipitală, calificându-se ca vătămare corporală ușoară după criteriul dereglării sănătății de scurtă durată.

În drept, acțiunile inculpatului au fost încadrate la art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, ca *violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, manifestată prin maltratare, soldată cu vătămare ușoară a integrității corporale*.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura r-nului Rîșcani. Victor Rauh, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței în latura pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Panco Alexandr să îi fie aplicată pedeapsa de 2 închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că pedeapsa stabilită de instanța de fond este una exagerat de blândă în raport personalitatea inculpatului, ce nu este la prima abatere de la legea penală, anterior fiind supus pedepsei penale pentru fapte analogice, dar care nu și-a produs efectul preventiv serios, continuând violența domestică după liberare din detenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 aprilie 2021, s-a admis apelul declarat, s-a casat sentința parțial, în latura pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Panco Alexandr, s-a considerat vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu luarea sub strajă din ședința de judecată.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției sale, Colegiul a menționat că, soluția instanței de fond privind constatarea prin prisma probelor administrate în acțiunile lui Panco Alexandr a infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal este corectă, fiind bazată pe împrejurările de fapt și aspectele de drept, cărora li s-a dat o apreciere obiectivă pe parcursul soluționării cazului.

Deliberând asupra categoriei și termenului pedepsei penale, Colegiul penal a conchis că, instanța de fond nu a reușit să o individualizeze în măsură ca să o facă a fi una proporțională faptelor comise cu un efect preventiv convingător, trecând cu vederea comiterea în continuare de către inculpat a faptelor violente, după ispășirea precedentelor pedepse pentru fapte analogice, considerând necesară înăsprirea ei, prin excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, cu stabilirea închisorii pe un termen de doi ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, acordându-i inculpatului posibilitatea în cadrul executării ei, să dea dovadă de corectare, căință sinceră și conștientizarea faptelor comise.

În acest context, Colegiul ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, a ținut cont de personalitatea inculpatului care se caracterizată negativ, deseori soția depunând pe el plângeri la poliție în legătură cu comportamentul agresiv manifestat de acesta din cauza consumului de băuturi alcoolice (f.d. 45), anterior comițând și alte fapte infracționale de același gen îndreptate împotriva aceleași persoane (f.d. 48-52) iar după liberarea din locurile de detenție acesta a continuat activitatea infracțională, ceea ce denotă caracterul criminal stabil al inculpatului care nu a manifestat dorința de sta pe calea corijării, demonstrând insuficiența precedentelor pedepsei penale pentru atingerea scopului de prevenire și reeducare, precum și lipsa unei căințe sincere pentru faptele comise și urmările survenite.

Colegiul a notat că, ținând cont de faptul, că violența domestică este un viciu grav al societății, ce impune realizarea unor măsuri neîntârziate și stringente în vederea pedepsiri făptuitorului cu înlăturarea lui din familie, pentru asigurarea procedurii de reabilitare a victimei, legiuitorul a stabilit în sancțiunea art. 201¹ alin. (2) Cod penal, inclusiv pedeapsa închisorii cu executare.

Respectiv, întru atingerea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea celui vinovat, precum și prevenirea comiterii atât de către inculpat, cât și de către alte persoane a faptelor penale, Colegiul a conchis că atingerea scopului pedepsei în privința inculpatului, va fi atins doar prin aplicarea în privința acestuia a unei pedepse privative de libertate cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar cât privește încadrarea inculpatului în grad de dezabilitate nu constituie prin sine un motiv de refuz în arestare sau de eliberare din arest, atât timp cât persoana poate fi tratată în detenție.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar declară avocatul Stela Chiriac în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei penale, cu menținerea sentinței primei instanțe,

În susținerea revendicărilor, recurenta menționează că, inculpatul este o persoană de vârstă înaintată, cu probleme mari de sănătate, se deplasează doar cu ajutorul cârjelor, are alte probleme de sănătate, legate de consum de alcool și de vârstă, iar instanța de fond ținând cont de aceste circumstanțe corect a aplicat în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal.

5.1. Pe marginea recursului declarat, procurorul depune referință prin care solicită respingerea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în*

care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Colegiul reține că în susținerea recursului, avocatul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală. Instanța de recurs menționează însă că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul reține că, recurenta deși este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, critică decizia contestată doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră, solicitând în acest sens, menținerea sentinței instanței de fond.

Cu referire la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat în recursul declarat, Colegiul menționează că acest punct conține 5 temeiuri care pot fi invocate în recurs, însă recurenta nu a concretizat care din aceste temeiuri le pune la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă acestea, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate este inadmisibilă, prin urmare prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a fost invocat de recurentă, ca fiind unul declarativ, nespecificând care eroare prevăzută la pct. 6) al articolului menționat a fost comisă de către instanța de apel.

Privitor la temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, invocat de recurentă, Colegiul consideră că instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea

unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de recurs reține că recurenta înaintează cerințe prin care solicită menținerea sentinței prin care în privința lui Panco Alexandr a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu suspendarea executării pedepsei cu închisoarea, pe un termen de probațiune de 2 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, solicitări care de fapt nici nu au fost motivate de către recurentă, fiind neîntemeiate, or doar faptul că ultima nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de apel, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative de libertate.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Acest fapt rezultă și din prevederile legale, care stipulează că: „*Dacă... instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei...indicând numai decît în hotărâre motivele...*”.

Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

La caz, instanța de apel corect a reținut că inculpatul Panco Alexandr anterior fiind condamnat prin sentința Judecătorei Rîșcani din 18 februarie 2016 în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei în temeiul art. 90 Cod penal și prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 27 iunie 2017 în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal și 320¹ Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1), 85 alin. (1) Cod penal, la 1 an și 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, nu a mers pe calea corijării

și nu a tras concluziile de rigoare. Or, acesta, la scurt timp după liberarea din locurile de detenție, a comis din nou aceeași infracțiune pentru care a fost condamnat anterior.

Circumstanțele descrise mai sus, indică asupra faptului că aplicarea pedepsei cu închisoarea, cu suspendarea condiționată a executării ei, în privința inculpatului nu și-a atins scopul prevăzut de lege, ba mai mult l-a încurajat pe acesta să săvârșească o nouă infracțiune, motiv pentru care, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel, precum că scopul pedepsei penale de reeducare și resocializare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, va putea fi atins doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate în privința acestuia.

La speță, Colegiul reiterează că, practica judiciară demonstrează că pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni cât și de prevenirea săvârșirii infracțiunilor .

Pe lângă aceasta, recursul apărării, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată prin stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse privative de libertate, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei non privative de libertate, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

În viziunea instanței de recurs concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile recurente nu constituie temeiuri de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel. Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Chiriac Stela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 aprilie 2021, în cauza penală privindu-l pe *PANCO Alexandr Xxxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 iulie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO